

عنوان مقاله:

تکنولوژی های قدرت در سیاست نامه خواجه نظام الملک

محل انتشار:

فصلنامه جستارهای سیاسی معاصر، دوره 4، شماره 10 (سال: 1392)

تعداد صفحات اصل مقاله: 26

نویسنده:

روح اله اسلامی - استادیار علوم سیاسی، دانشگاه فردوسی

خلاصه مقاله:

چکیده آنچه ابن خلدون درباره چرخه ظهور و سقوط عصبیت در حکومت های قبیله ای می نویسد در باب ایران صدق نمی کند؛ زیرا طبقاتی چون دهقانان، نهادهایی چون وزارت، سازه هایی چون قنات، رسومی چون وقف و ... باعث شده است که مبانی حکومت مندی در ایران فضایی برای تنفس داشته باشد و خارج از فنون تغلب استبدادی تعریف شود. مثلا می توان به متن سیاست نامه خواجه نظام الملک اشاره کرد که در آن به رغم داشتن روحیه اشعری و حکمت عملی اندرزی ایرانشهری فنون بسیار خردورزانه ای از اعمال کردن و محدودکردن قدرت را ترسیم می کند. ایرانیان علاوه بر فقه، حکمت و عرفان شیوه ای به نام اندرنامه نویسی داشته اند که میراث همیشگی ایران باستان است. در این شیوه فنونی را برای حکومت مندی پیشنهاد و پیاده کرده اند که با آن که در عصر حکومت مندی متافیزیک به سر می برد، اما نشانه های واقع گرایی و مصلحت گرایی از چرخش امور عمومی را در خود جای داده است. این مقاله با استفاده از ادبیات تئوریک حکومت مندی در پی ترسیم فنون اعمال قدرت و محدودکردن آن در سیاست نامه خواجه نظام الملک است و با ارائه مدلی تئوریک به نقد و ارزیابی آن می پردازد.

کلمات کلیدی:

کلیدواژه ها: سیاست نامه، خواجه نظام الملک، تکنولوژی قدرت، حکومت مندی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1292488>

